

leidse
onderwijs
instellingen

Verslag ontwikkelgesprek hbo-bachelor Finance & Control

14 december 2021

.....

Panelleden: Voorzitter, deskundigen, student-lid

Namens LOI Hogeschool: Business Unit Manager, Programmamanager, Servicemanager,
Realisatiemanager, Programmaleider, medewerker Kwaliteit & Compliance,

Versie: 1

Versiedatum: 28 december 2021

Inleiding

LOI Hogeschool heeft in de aanloop naar het ontwikkelgesprek hiertoe een gespreksonderwerp aangedragen. Dit thema heeft als basis gediend voor het ontwikkelgesprek dat LOI Hogeschool met het visitatiepanel heeft gevoerd aansluitend op de opleidingsvisitatie, welke op 16 december 2021 plaatsvond in het kader van update-beoordeling.

Onderwerp

Big data en data analyse

De hoeveelheid informatie over de wereld en over onszelf groeit razendsnel, zonder dat we ons hier altijd van bewust zijn. Zo wordt ongemerkt via bijvoorbeeld onze smartphone dagelijks informatie gedeeld met verschillende organisaties. Met het oog op de snelle opmars van data en datastromen is het de vraag hoe het opleidingsmanagement dit onderwerp in het programma kan inbrengen terwijl ook het werkveld worstelt met de implementatie en vernieuwing.

Ontwikkelgesprek

LOI Hogeschool licht allereerst het onderwerp toe en merkt daarbij op dat deze in het verlengde ligt van een eerder benoemd speerpunt, namelijk digitalisatie. Door de grootte van het onderwerp blijkt het in de praktijk lastig af te bakenen en is afstemming met het werkveld niet eenvoudig. In het werkveld wordt geworsteld met het toepassen van bijvoorbeeld big data-) oplossingen en het inzetten van *artificial intelligence* (AI). Aan de ene kant ontvangt LOI Hogeschool signalen vanuit haar bvc om dit in haar onderwijs te integreren maar zijn organisaties nog in de pioniersfase om datastromen AI effectief en integer te gebruiken. LOI Hogeschool merkt dat mensen in het werkveld worden uitgedaagd om met (grote) datasets om te gaan, daarbij veelal met reguliere tools (Excel, Python, etc) werken. Daarbij wordt vanuit de gegevensstroom informatie gemaakt en kan men een adviserende rol innemen.

Het panel benoemt het begrip *integrated reporting*, wat ook tijdens de visitatie aan de orde is gekomen. Professionals worden geconfronteerd met informatie vanuit verschillende geledingen binnen een organisatie, zowel financiële- als niet-financiële data. De vraag is nu of het gaat om het leren gebruiken van de juiste tools om met die data te kunnen werken, om het stellen van de juiste vragen bij de beschikbare data (welke vraag wil je met de beschikbare data beantwoord zien?), of om digitalisering.

LOI Hogeschool verduidelijkt haar vraag: hoe kunnen we onze studenten nog beter voorbereiden op een analyserol, waarbij ze steeds meer data krijgen te verstouwen? In de opleiding wordt begonnen met het aanleren van de juiste analytische houding, is dat voldoende, of moeten studenten ook al de tools aangereikt krijgen om met de data te kunnen werken?

Het panel denkt dat het goed kan zijn studenten met een tool (bijvoorbeeld Exact of Power BI), te laten kennismaken, maar niet met meer dan één tool en enkel ter illustratie. In de praktijk bieden bedrijven hun medewerkers vaak de benodigde specifieke cursussen en opleidingen aan die nodig zijn om deze tools te leren beheersen. Het is belangrijker dat studenten worden opgeleid om de juiste vragen te kunnen stellen, de technieken moeten vervolgens aan de slag om hier de juiste data bij te vinden. De (business) controllers zijn wat dat betreft een belangrijke link tussen enerzijds het management en anderzijds de technieken, waarbij vooral goede communicatievaardigheden van belang zijn. Verder is van belang het vertalen van data naar het formuleren van een advies voor iemand binnen de organisatie.

LOI Hogeschool kan zich hierin vinden, maar geeft tegelijkertijd aan dat zij veel studenten heeft die al in het werkveld actief zijn en daarmee vaak al in aanraking komen met verschillende tools. Een mogelijkheid is daarom het werken met deze tools te laten terugkomen in de praktijkintegratiemodules (PIM's).

LOI Hogeschool erkent ook het belang van het goed kunnen verwoorden van de vragen die je met data beantwoord wil zien. Hierbij zijn het eigen maken van bepaalde basiscompetenties als argumentatieleer en logica cruciaal. Het panel vult aan dat het hierbij ook van belang is te weten wat de bron van je data is en welke *implied biases* hierin zitten.

Het panel benoemt vervolgens nog enkele andere facetten die van belang zijn bij de omgang met big data. Zo geeft zij aan dat statistische vaardigheid en de methodologische vaardigheid meer aandacht verdienen. Ook het kunnen plaatsen van aangeleerde vaardigheden in een bredere context is van belang om data goed te kunnen interpreteren. Tot slot is ethiek bij datavraagstukken cruciaal.

Het panel zegt dat ook andere hogescholen en universiteiten zoekend zijn in vraagstukken rondom big data. Het panel adviseert LOI Hogeschool daarom de samenwerking te zoeken met deze andere hogescholen en universiteiten en te kijken waar de raakvlakken liggen. Hogeschool Zuyd bijvoorbeeld heeft een lector big data.

Het panel reikt aan dat het ook mooi kan zijn studenten te laten kennismaken met de mogelijkheden die er binnen hun domein zijn met AI, niet om hier direct concreet mee aan de slag gaan, maar wel om studenten een beeld te geven van de mogelijkheden die er op dat gebied zijn. Het inzetten van AI om fouten of abnormaliteiten in een boekhouding op te sporen wordt hierbij als voorbeeld gegeven.

Het panel geeft aan dat zij denkt dat de PIM's in de opleiding momenteel "meer integrerend" zijn dan de leerlijnen.

Een mogelijkheid die het panel oppert is om consequent, door het hele programma heen, telkens dezelfde vragen te stellen: wat is er mogelijk met deze (big data-achtige) technieken, welke data is beschikbaar, over welke data zou je kunnen beschikken, welke beperkingen zijn er, welke soort vragen kun je hieraan koppelen, welke consequenties heeft het als daar naar gehandeld wordt, en is dit ethisch verantwoord?

Het panel geeft aan dat het goed is een onderscheid te maken tussen vragen die gaan over big data en AI, en andersoortige vragen. Zo gaan veel vragen over automatisering of beschikbaar maken van bestaande data uit één enkele dataset. Daarmee hebben deze vragen geen relatie tot big data, en hoeven ze ook geen relatie met AI te hebben. Dit maakt deze vragen niet minder relevant, maar de bedreiging voor veel banen zit in big data- en AI-toepassingen. Het zou goed zijn dat studenten dit verschil leren.

LOI Hogeschool kan zich hierin vinden; pas als je kunt denken in processen kan je de stap maken naar functionaliteiten. LOI Hogeschool licht nog eens toe dat bij het pad dat is gekozen voornamelijk aandacht wordt gegeven aan het denken in processen en de onderzoekende houding van de student. Tegelijkertijd ziet zij de (snelle) ontwikkelingen in het werkveld en wil zij hier aandacht aan besteden.

LOI Hogeschool geeft aan voortdurend gericht te zijn op het versterken van de relevante gedragscomponenten. Het ontwikkelen van vaardigheden, bijvoorbeeld een kritische houding, kan lastig zijn bij afstandsonderwijs, vergeleken met klassikaal onderwijs en wordt daarom kritisch gevolgd. LOI studenten zijn bijzondere studenten aangezien zij veelal actief zijn in het beroepenveld, waarbij in praktijkopdrachten de student vooral wordt uitgedaagd om met leidinggevende(n) of collegae in gesprek te gaan. Het panel adviseert wat dit betreft ook het discours tussen studenten op gang te brengen, in plaats van dit te vervatten in een opdracht.

Vervolgens komt synchroon leren en het faciliteren van samenwerking tussen studenten aan bod.

LOI Hogeschool geeft aan dat de ervaringen hiermee niet zonder meer positief zijn. En ook is dit niet waar studenten van LOI Hogeschool voor kiezen. Een voorbeeld van de Open Universiteit wordt aangehaald, welke onderwijs in perioden aanbiedt, waarna de student nog recht heeft op afstandsondersteuning. Ook andere afstandsopleiders kiezen met een vergelijkbare vorm.

LOI Hogeschool is hier voorzichtig in, omdat het risico bestaat dat hiermee niet wordt aangesloten op de doelgroep.

LOI Hogeschool geeft aan het interessant gevonden te hebben met het panel in gesprek te hebben kunnen gaan over de verschillende onderwerpen die aan bod gekomen zijn en bedankt het panel voor de openheid tijdens het ontwikkelgesprek.